

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОСТІ НА ОБ'ЄКТАХ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Кондратюк В. В., аспірант¹,

Кушнір А. І., кандидат біологічних наук

Національний університет біоресурсів та природокористування України
A-Kushnir@ukr.net

Сьогодні на четвертий рік війни Україна вже частіше стикається із проблемою доступності об'єктів громадського користування для людей із особливими потребами.

Інклюзивні простори (інші назви: «безбар'єрний простір», «інклюзивний простір») – це місця, які доступні та комфортні для всіх людей, незалежно від їх фізичних можливостей. Стандарти інклюзивності визначають, як облаштовувати та підтримувати ці простори, щоб вони були безпечними, доступними та комфортними.

Основні аспекти інклюзивних просторів: 1) безбар'єрність (наявність пандусів, ліфтів, зручних туалетів та інших елементів, які дозволяють людям з обмеженими фізичними можливостями пересуватися та користуватися об'єктом); 2) доступність (наявність інформації та послуг у форматі, зручному для людей з різними сенсорними потребами, (наприклад, тактильна плитка для незрячих, озвучування інформації для глухих, та інші); 3) зручність (планування та облаштування простору з урахуванням потреб людей з різним віком, батьків з дітьми та інших маломобільних груп); 4) безоплатність (наявність безкоштовного доступу до об'єкта).

Інклюзивність просторів регулюється ДБН В.2.2-5:2023 «Інклюзивність будівель та споруд». Він є обов'язковим для виконання нормативним документом, який визначає всі технічні вимоги [1].

Прикладом міжнародних стандартів із цього питання є «UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities» (Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю). Стандарт передбачає створення елементів, які сприяють створенню інклюзивних просторів: пандуси та ліфти, тактильна плитка (для людей з порушеннями зору), інформаційні таблиці та позначення шрифтом Брайля (для людей з порушеннями зору), озвучування інформації (для людей з порушеннями слуху), зручні туалети, облаштовані зони відпочинку, спеціальні місця для паркування (для людей з обмеженими

¹ Науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент А.І. Кушнір

можливостями), широкі проходи (для зручності пересування), підвищена контрастність кольорів (для кращого розпізнавання елементів середовища).

На ландшафтних об'єктах повинні надаватися і спеціалізовані послуги, зокрема, сурдопереклад, аудіоопис тощо.

Інклюзивні простори першочергово повинні бути влаштовані: 1) в навчальних закладах (створення інклюзивних класів та навчальних зон для дітей з особливими освітніми потребами); 2) публічні місця (облаштування парків, скверів, спортивних майданчиків); 3) культурні та рекреаційні заклади (музеї, театри, кінотеатри, концертні зали, бібліотеки тощо); 4) робочі місця (облаштування робочих зон з урахуванням потреб людей з інвалідністю та інших маломобільних груп); 5) житлові будинки (створення безбар'єрних під'їздів, квартир та сусідніх територій); 6) заклади громадського харчування та торгівлі (ресторани, кафе, магазини, торгові центри тощо); 7) заклади охорони здоров'я (лікарні, поліклініки тощо).

Щодо об'єкта нашого дослідження – Сокиринський парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, то першим із чим стикаються відвідувачі даного парку є відсутність твердого покриття, що є вкрай важливим при відвідуванні тих частин, на яких розміщені архітектурні принади парку: готичний місток, пам'ятник кобзарю Остапу Вересаю, а також відсутність дороговказів [2].

Із вище перелічених проблем даного об'єкту садово-паркової архітектури можна зробити висновки, що для реабілітації людей після тяжких життєвих обставин полягає в тому, що вони не можуть в повній мірі відвідувати не облаштовані інклюзивними елементами парки, лісопарки, сквери тощо.

Для збільшення функціональності об'єктів на потреби інклюзивності першочергово потрібне: 1) створення дорожньо-стежкової мережі із твердим покриттям для маломобільних людей; 2) встановлення таблиць із барельєфами видових точок та текстом шрифтом Брайля; 3) встановлення Q-кодів із відео жестовою мовою; 4) облаштування місць для активного відпочинку (становлення спортивних майданчиків), облаштування паркувальних майданчиків.

Список використаних джерел

1. *Захисні споруди цивільної оборони. Будинки і споруди: ДБН В.2.2-5:2023.* (2023). Київ: Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України.
2. Кондратюк, В. В. & Кушнір, А.І. Особливості формування насаджень Сокиринського парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва в сучасних умовах. *Теперішнє та майбутнє лісів екотону середніх широт: тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції* (с. 61-63). 11 червня, 2021, Київ, Україна: НУБіП України.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025